

"Miksei EU hoida tätä?" –
Yhteiset eurooppalaiset ratkaisut ja
niiden vaikeus

Pekka Nurminen

Euroopan parlamentin Suomen-
tiedotustoimisto 4.12.2015

Eurooppalaiset haluavat eurooppalaisia ratkaisuja. Miksi?

- Luottamus EU:hun toimijana?
- Halu vahvistaa EU-yhteistyötä?
- Vai toive siitä, että "joku muu" - EU? - hoitaa.....

Ei ole muita.

Me olemme EU, EU on me.

- EU toimii vain niillä säännöillä, valtuuksilla ja resursseilla, jotka sille on annettu EU-sopimuksissa ja –lainsäädännössä.
- EU:n yhteiset toimet ja säännöt pannaan täytäntöön jäsenmaissa.
- Kansa maksaa aina: Myös EU:n toimet rahoitetaan veronmaksajien rahoilla.

Nykyisen EU-yhteistyön ongelmat

- Vapaa liikkuvuus sisämarkkinoiden ydintä. Olemme nauttineet rajatarkastusten poistamisesta! Siitä on ollut hyötyä.
- Ulkorajojen valvontavastuu jäsenvaltioilla – Frontex konsultoi ja koordinoi. Operaatiot jäsenvaltioiden resursseilla.
- Ei yhteistä turvapaikkamääritelmää ja –kriteereitä, ei yhdenmukaisia vastaanotto-oloja (vaikka CEAS/direktiivejä).
- Ei yhtenäistä järjestelmää hakijoiden rekisteröintiin ja tietojenvaihtoon (vaikka EURODAC).

.... jatkuvat

- Epäsymmetrisyys: Dublin-säännöstö ei sovellu massapakolaisuuden hallintaan, palauttamiset eivät käytännössä mahdollisia.
- Turvapaikanhakijoiden kontrolloimaton liikkuminen jäsenmaasta toiseen.
- Jäsenmaiden koordinoimattomat ja toisiaan vastaan suunnatut toimet rajavalvonnan palauttamiseksi (piikkilanka-aidat ym.).

Mitä on ehdotettu, mistä sovittu?

- Väliaikaiset siirrot (relocation) Italiasta ja Kreikasta – sovittu 160.000 (40.000 + 120.000) hakijan siirrosta (SK, HU nostaneet kanteen).
- Hotspottien perustaminen Italiaan ja Kreikkaan – rekisteröinti, sormenjäljet, puhuttelut – sovittu, täytäntöönpano laahaa
- Turvallisten maiden luettelo – nopeuttaisi käsittelyä/palautusta – ongelmana Turkki

Esimerkki täytäntöönpanon vajauksesta

- http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/docs/state_of_play_-_relocation_en.pdf

Miksi tämä on niin vaikeaa?

- Rajaturvallisuus ja maahantulon kontrolli jäsenvaltioiden suvereniteetin ydintä.
- Turvapaikkapolitiikka on politiikkaa.
- EU-yhteistyö ja -säännöt on haluttu pitää tukitoimina tai koordinoivina sääntöinä.
- Nyt ratkaisuja haetaan pakon edessä, ei hyvän sään aikana. Se on kallista ja teknisesti vaikeaa.
- Jäsenvaltioiden välinen luottamus ennestään heikkoa. Poliittinen tilanne, kansan kyky ja halu vaihtelevat maittain.

Vaihtoehdot?

- Järjestelmää kehitetään tai se murtuu.
Todennäköistä, että politiikka tiukkenee.
- Rajatarkastusten käyttöönotto sisärajoilla, sovittujen toimien täytäntöönpano, yhteistyö lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa....
- Uudet, sitovammat yhteiset säännöt (Dublin, hotspot + uudelleensijoittaminen, turvapaikkamääritelmä...).
- Yhteiset viranomaiset, valtuudet ja resurssit.